

Медвідь Вікторія Юріївна

доктор економічних наук, професор

Полтавський державний аграрний університет

Medvid Viktoriia

Doctor of Economics, Professor

Poltava State Agrarian University

ORCID: 0000-0002-2257-6276

Константинов Вячеслав Ігорович

магістр

Полтавського державного аграрного університету

Konstantynov Viacheslav

Master of the

Poltava State Agrarian University

DOI: 10.25313/2520-2294-2025-3-10823

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

MODERN TRENDS IN INVESTMENT ACTIVITY IN THE AGRICULTURAL SECTOR: CHALLENGES AND PROSPECTS

Анотація. Вступ. Стаття присвячена аналізу сучасних тенденцій інвестиційної діяльності в аграрному секторі України. Аграрний сектор є ключовим елементом не лише продовольчої, але й соціо-еколого-економічної безпеки держави, тому його стабільний розвиток є критично важливим. В умовах війни агропромисловий комплекс України зазнав безпрецедентних викликів, що вимагає наукового аналізу та систематизації його викликів та перспектив розвитку.

Мета. Метою дослідження є аналіз сучасних тенденцій інвестиційної діяльності в аграрному секторі України, виявлення ключових викликів та перспектив.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1) статистичні дані Державної служби статистики та Національного банку щодо динаміки та структури інвестицій аграрного сектору економіки; 2) наукові праці вітчизняних та зарубіжних авторів, присвячені аналізу інвестиційної діяльності в аграрному секторі.

В процесі здійснення дослідження було використано наступні наукові методи: статистичний аналіз (для обробки та інтерпретації даних про капітальні та прямі іноземні інвестиції, а також для оцінки ефективності інвестиційної діяльності в аграрному секторі), порівняльний аналіз (для виявлення тенденцій та закономірностей у динаміці інвестицій та ефективності їх використання в різні періоди часу), системний аналіз (для розгляду інвестиційної діяльності як комплексної системи, що включає різні фактори та взаємозв'язки), узагальнення (для формулювання висновків та рекомендацій на основі аналізу літературних джерел та статистичних даних).

Результати. У статті встановлено, що більшість капітальних інвестицій галузі сільського господарства спрямовується у матеріальні активи, що свідчить про необхідність стимулювання інвестицій у нематеріальні активи та інноваційні технології.

Аналіз наявних наукових напрацювань виявив ряд невирішених аспектів, що потребують подальшого дослідження, зокрема застосування комплексних методів оцінки, які враховують невизначеність та мінливість зовнішнього середовища.

Дослідження показує зменшення обсягів капітальних інвестицій в Україні, з коливаннями частки інвестицій у сільське господарство та переважним спрямуванням ресурсів у матеріальні активи. Виявлено високу залежність прямих іноземних інвестицій від геополітичної та економічної нестабільності. Аналіз ефективності інвестиційної діяльності виявив неоднорідні тенденції, з ростом оборотності капітальних інвестицій, але зниженням прибутковості та рентабельності.

Результати дослідження показали, що аграрний сектор України, попри воєнні виклики, демонструє активну інвестиційну діяльність, спрямовану на модернізацію та розширення експортного потенціалу.

Перспективи. Перспективи подальших досліджень включають розробку комплексних методів оцінки ефективності інвестиційної діяльності, обґрунтування можливостей державно-приватного партнерства, аналіз впливу геополітичних факторів, стимулювання інвестицій в інновації, розробку механізмів державної підтримки та дослідження впливу воєнних дій на логістику та інвестиційні можливості.

Ключові слова: аграрний сектор, інвестиційна діяльність, інвестиційне забезпечення, капітальні інвестиції, ефективність інвестицій, сільськогосподарські підприємства, інвестиційна привабливість, державна підтримка, прямі іноземні інвестиції, модернізація виробництва, експортний потенціал.

Summary. Introduction. The article is devoted to the analysis of modern trends in investment activity in the agricultural sector of Ukraine. The agricultural sector is a key element not only of food security but also of the socio-ecological and economic security of the state, therefore its stable development is critically important. In the context of war, the agro-industrial complex of Ukraine has faced unprecedented challenges, which requires scientific analysis and systematization of its challenges and development prospects.

Purpose. The objective of the research is to analyze modern trends in investment activity in the agricultural sector of Ukraine, identify key challenges and prospects.

Materials and methods. The research materials are: 1) statistical data from the State Statistics Service and the National Bank of Ukraine regarding the dynamics and structure of investments in the agricultural sector of the economy; 2) scientific works of domestic and foreign authors dedicated to the analysis of investment activity in the agricultural sector.

The following scientific methods were used in the research process: statistical analysis (for processing and interpreting data on capital and foreign direct investments, as well as for evaluating the efficiency of investment activity in the agricultural sector), comparative analysis (for identifying trends and patterns in the dynamics of investments and the efficiency of their use in different periods), system analysis (for considering investment activity as a complex system that includes various factors and relationships), generalization (for formulating conclusions and recommendations based on the analysis of literature sources and statistical data).

Results. The article establishes that most capital investments in the agricultural sector are directed towards tangible assets, which indicates the need to stimulate investments in intangible assets and innovative technologies.

The analysis of existing scientific works revealed a number of unresolved aspects that require further research, in particular, the application of complex evaluation methods that take into account the uncertainty and variability of the external environment.

The study reveals a decrease in capital investment volumes in Ukraine, with fluctuations in the share of agricultural investments and a predominant allocation of resources to tangible assets. A strong dependence of foreign direct investment on geopolitical and economic instability has been identified. The analysis of investment activity efficiency showed heterogeneous trends, with an increase in capital investment turnover but a decrease in profitability and return on investment.

The research results showed that the agricultural sector of Ukraine, despite wartime challenges, demonstrates active investment activity aimed at modernization and expansion of export potential.

Discussion. Prospects for further research include the development of complex methods for evaluating the efficiency of investment activity, justification of public-private partnership opportunities, analysis of the impact of geopolitical factors, stimulation of investments in innovation, development of state support mechanisms, and research on the impact of hostilities on logistics and investment opportunities.

Key words: agricultural sector, investment activity, investment support, capital investments, investment efficiency, agricultural enterprises, investment attractiveness, state support, foreign direct investments, production modernization, export potential.

Постановка проблеми. Аграрний сектор є ключовим елементом не лише продовольчої, але й соціо-еколого-економічної безпеки держави. Саме аграрний сектор активізує розвиток технологічно інтегрованих галузей національної економіки та визначає соціально-економічні умови розвитку сільських територій. В умовах воєнного стану агропромисловий комплекс України зазнав безпрецедентних викликів, що вимагає наукового аналізу та систематизації його викликів та перспектив розвитку. Необхідно зазначити, що, з одного боку, демонструючи стійкість, Україна продовжує відігравати важливу роль як експортер зерна та олії. З іншого боку, війна завдала значних збитків, руйнуючи інфраструктуру, логістику та виробничі потужності, що призвело до скорочення виробництва, порушення ланцюгів постачання та посилення ризиків для продовольчої

безпеки. Таким чином, дослідження сучасних тенденцій інвестиційної діяльності в аграрному секторі, виявлення ключових викликів та перспектив, а також розробка стратегій для залучення інвестицій є важливим науковим завданням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аналіз наукових досліджень свідчить про наростаючий інтерес до питань інвестиційної діяльності в аграрному секторі України, особливо в умовах воєнних дій, економічної нестабільності та невизначеності. Зокрема, Касич А. [9], Кривов'язюк І. [9], Ольвінська Ю., Березорудський А. [15], Ткаченко С. [20], наголошують на необхідності пошуку нових підходів до залучення інвестицій, підвищення ефективності інвестиційної діяльності та мінімізації ризиків. У дослідженні Добрунік Т., Кузнецової О. [7], Макалюк І., Кашпуренко Т., Бараннікова М. [11] значна

увага приділяється аналізу впливу геополітичних факторів на інвестиційну активність, зокрема впливу війни на відтік інвестицій та необхідності пошуку альтернативних джерел фінансування.

Окремий фокус досліджень спрямований на аналіз інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств. Науковці, зокрема Райтер Н., Мацьків Г. [17], Рубан В.В. [18], Стахурська С., Ткачук С., Якимчук Т. [19] вивчають структуру капітальних інвестицій, особливості фінансування, а також узагальнюють методи оцінки ефективності інвестиційної діяльності.

Виявлено, що більшість капітальних інвестицій спрямовується у матеріальні активи, що свідчить про необхідність пошуку шляхів для стимулювання інвестицій у нематеріальні активи та інноваційні технології, як це підкреслюють науковці Гарбар Ж. та Майбородюк К. [1].

Також, окремі дослідження наголошують на важливості державної підтримки інвестиційної діяльності в аграрному секторі, зокрема через створення сприятливого інвестиційного клімату та розробку ефективних механізмів фінансування [3; 4;18].

Аналіз наявних наукових напрацювань вітчизняних вчених виявив ряд невирішених аспектів, що потребують подальшого дослідження в контексті інвестиційної діяльності аграрного сектору України. Недостатньо вивченими залишаються питання застосування комплексних методів оцінки, які враховують невизначеність та мінливість зовнішнього середовища. Недостатньо уваги приділено обґрунтуванню можливостей розвитку державно-приватного партнерства у фінансуванні інфраструктурних проєктів в аграрному секторі.

Метою дослідження є аналіз сучасних тенденцій інвестиційної діяльності в аграрному секторі

України, виявлення ключових викликів та перспектив, а також розробка стратегічних рекомендацій для залучення інвестицій та забезпечення сталого розвитку галузі.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1) статистичні дані Державної служби статистики та Національного банку щодо динаміки та структури інвестицій аграрного сектору економіки; 2) наукові праці вітчизняних та зарубіжних авторів, присвячені аналізу інвестиційної діяльності в аграрному секторі.

В процесі здійснення дослідження було використано наступні наукові методи: статистичний аналіз (для обробки та інтерпретації даних про капітальні та прямі іноземні інвестиції, а також для оцінки ефективності інвестиційної діяльності в аграрному секторі), порівняльний аналіз (для виявлення тенденцій та закономірностей у динаміці інвестицій та ефективності їх використання в різні періоди часу), системний аналіз (для розгляду інвестиційної діяльності як комплексної системи, що включає різні фактори та взаємозв'язки), узагальнення (для формулювання висновків та рекомендацій на основі аналізу літературних джерел та статистичних даних).

Виклад основного матеріалу. Капітальні інвестиції відіграють вирішальну роль у реалізації державної економічної політики, виступаючи фундаментальним параметром відтворювального процесу. Вони визначають можливості оновлення основного капіталу, сприяють проведенню структурних реформ та забезпечують стійкий довгостроковий економічний і соціальний розвиток країни [15].

В Україні, останнім часом, простежується тенденція до зменшення обсягів капітальних інвестицій. Так у 2024 році капітальні інвестиції склали

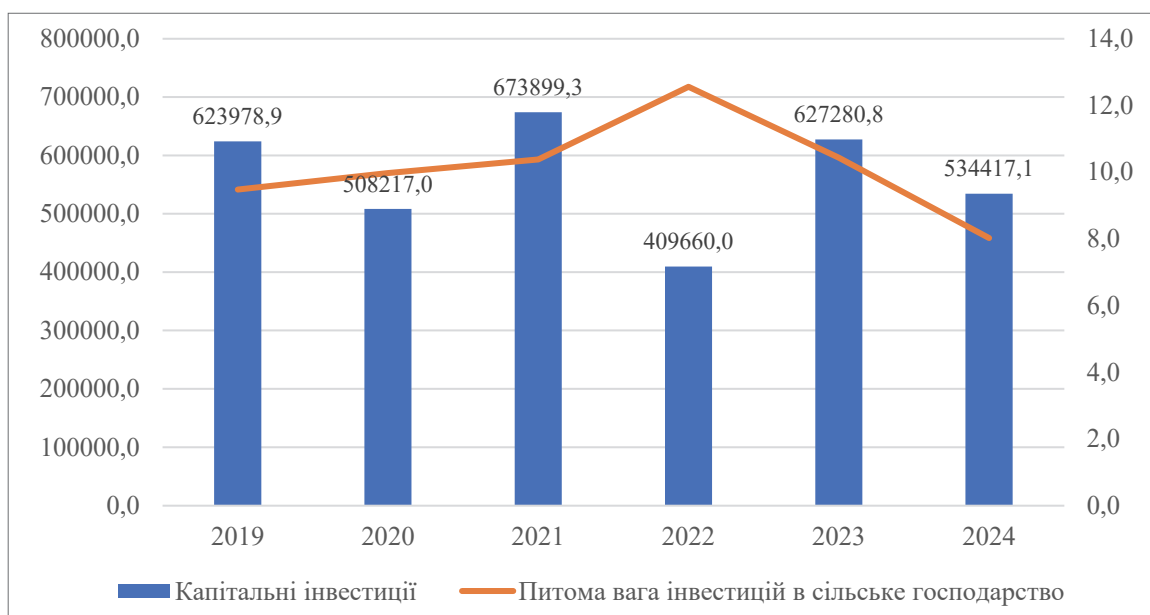

Рис. 1. Капітальні інвестиції в Україні в 2019–2024 роках, млн. грн.
Джерело: систематизовано авторами за даними [6]

534 млрд. гривень проти 627 млрд. гривень у 2023 році, а порівняно з 2021 роком — зменшилися на 139 млрд. гривень. У 2020 та 2022 роках, спостерігається значне зниження обсягів капітальних інвестицій в Україні, що насамперед пов'язано з пандемією COVID-19 та початком повномасштабної війни відповідно (рис. 1).

При аналізі інвестиційної діяльності слід звертати увагу не лише на кількісні показники обсягів капітальних інвестицій, а також на їх структуру.

Так, у 2019 році у структурі капітальних інвестицій, інвестиції у сільське господарство дорівнювали 9,5%, у 2021 році — 10,4%, у 2022 році — 12,6%, у 2024 році — 8,0% (табл. 1). Таким чином, питома вага інвестицій у сільське господарство має тенденцію до коливання свого значення, досягнувши найвищого значення у 2022 році (12,6%), що свідчить про стратегічну орієнтацію аграрного сектору в умовах кризи. Однак, у 2024 році спостерігається зниження цього показника до 8,0%. Темп приросту інвестицій у сільське господарство також демонструє нестабільність значення з найбільшим зростанням у 2021 році та значним зниженням у 2024 році. Найбільшим джерелом фінансування капітальних інвестицій у 2024 році в Україні були власні кошти підприємств та організацій, їх частка у структурі капітальних інвестицій складала 70,34% [6]. При чому, досліджуючи структуру джерел фінансування капітальних інвестицій галузі сільського господарства, можна констатувати, що частка власних коштів підприємств та організацій дорівнювала майже 94% (рис. 2).

Аналізуючи динаміку державного фінансування капітальних інвестицій, можна відмітити позитивну тенденцію. Так, у 2024 році обсяг відповідних

витрат склав 58,18 млрд. гривень, що перевищує показник попереднього року на 19 млрд. гривень. Питома вага державного фінансування в загальній структурі капітальних інвестицій досягла 10,8%, що є максимальним значенням з 2019 року, демонструючи поступове зростання. Таким чином, темпи зростання державного фінансування капітальних інвестицій перевищували темпи зростання інших джерел фінансування. Проте, незважаючи на позитивну динаміку державного фінансування капітальних інвестицій в цілому, обсяг державного фінансування галузі сільського господарства постійно скорочується.

Ключовими цілями інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств є оптимізація виробничих процесів, модернізація, підвищення ефективності виробництва та, як наслідок, отримання прогнозованого економічного результату. Саме тому структура капітальних інвестицій сільськогосподарських підприємств характеризується переважним спрямуванням ресурсів у матеріальні активи, на які припадає близько 97–98% від загального обсягу інвестицій. Інвестиції в нематеріальні активи складають незначну частку, а саме 2,0–3% [17].

Окрім капітальних інвестицій важливу роль для розвитку національної економіки відіграють прямі іноземні інвестиції. Аналіз даних Національного банку України за останній період часу [14] виявляє чітку залежність між геополітичними ризиками та динамікою прямих іноземних інвестицій в Україну. У 2015 році, на тлі ескалації конфлікту на сході країни, спостерігався значний відтік прямих іноземних інвестицій, особливо з європейських країн. Зі стабілізацією економічної ситуації у 2016–2019 роках, обсяги прямих іноземних інвестицій демонстрували

Таблиця 1

Структура залучення інвестиційних ресурсів за видами економічної діяльності у 2019–2024 роках, %

Капітальні інвестиції за видами діяльності	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Сільське господарство	9,48	9,97	10,38	12,56	10,43	8,02
Промисловість	40,74	35,52	36,05	30,78	35,18	39,13
Будівництво	9,99	7,79	8,27	7,96	6,73	7,81
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	7,08	8,20	8,72	8,96	8,87	8,26
Транспорт	7,02	6,86	6,52	12,09	8,53	8,76
Тимчасове розміщення і організація харчування	0,45	0,38	0,40	0,53	0,34	0,34
Інформація та телекомунікації	3,38	4,40	3,54	4,12	3,84	4,84
Фінансова та страхова діяльність	1,80	2,36	1,50	2,17	2,76	3,08
Операції з нерухомим майном	4,51	3,92	4,55	3,49	3,39	1,74
Професійна, наукова та технічна діяльність	1,91	2,33	2,54	1,47	2,13	2,13
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	1,88	1,70	1,95	1,61	2,12	1,01
Державне управління й оборона	8,70	12,26	10,98	8,92	10,56	11,41
Інші	3,06	4,29	4,60	5,34	5,10	3,46

Джерело: систематизовано авторами за даними [6]

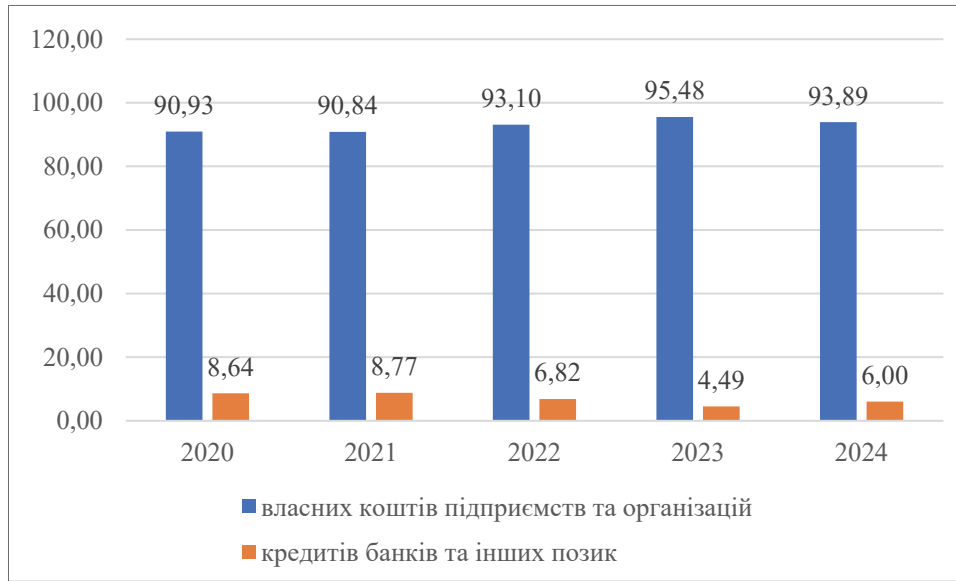

Рис. 2. Структура залучення інвестиційних ресурсів галузі сільського господарства за джерелами фінансування в 2019–2024 роках, %

Джерело: систематизовано авторами за даними [6]

поступове зростання, де ключову роль відігравали європейські інвестори. Однак, подальші кризи, такі як пандемія COVID-19 та повномасштабне вторгнення Росії, знову призвели до скорочення інвестиційних потоків. Це підкреслює високу чутливість

прямих іноземних інвестицій до геополітичної та економічної нестабільності в Україні.

Оцінка результативності (ефективності) інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств є критично важливим аспектом для забезпечення

Рис. 3. Показники оцінки ефективності інвестиційної діяльності підприємств аграрного сектору

Джерело: систематизовано авторами за джерелом [17]

Таблиця 2

Аналіз показників економічної ефективності інвестиційної діяльності підприємств аграрної сфери за 2019–2023 рр.

Показник	2019	2020	2021	2022	2023	2023 р. до 2019 р., %
Валова додана вартість сільського лісового та рибного господарства за витратами виробництва, млн. грн.	211435,6	270321,5	529834,8	279557,2	247538,1	17,07
Коефіцієнт оборотності капітальних інвестицій, оборотів	9,36	11,90	11,01	12,52	11,95	27,67
Одержано прибутку на 1 грн капітальних інвестицій, грн	1,57	1,62	3,43	1,70	1,00	-36,31
Рівень рентабельності операційної діяльності, %	20,43	17,56	46,01	18,56	10,31	-49,53

Джерело: систематизовано авторами за даними [6]

іхнього сталого розвитку та конкурентоспроможності. В науковому контексті ефективність інвестицій розглядається як багатовимірний показник, що відображає результативність (ефективність) інвестиційних вкладень у співвідношенні з обсягами та напрями господарської діяльності.

Згідно з концептуальними положеннями, запропонованими В.В. Рубаном, ефективність інвестицій у сільськогосподарському секторі не може бути зведена до простого співвідношення витрат і результатів. Її аналіз вимагає врахування складної системи взаємозв'язків між різними компонентами інвестиційного процесу [18].

Важливою особливістю інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств є ймовірнісний стохастичний характер взаємозв'язку між інвестиційними вкладеннями та результатами. Це означає, що за однакових обсягів інвестицій можуть бути отримані різні результати, і навпаки. Такий підхід підкреслює необхідність застосування комплексних методів оцінки, які враховують невизначеність та мінливість зовнішнього середовища, також співвідношення агрегованих показників потенціалу та ефективності [2].

Тобто, аналіз ефективності інвестиційної діяльності підприємств аграрного сектору вимагає диференціації показників на дві категорії: прямої (первинні) та непрямой (вторинні) дії (рис. 3).

При чому, ефективність за показниками непрямой дії відображає позитивну динаміку технологічних, технічних, соціальних та екологічних індикаторів функціонування аграрних суб'єктів. Тоді, як ефективність за показниками прямої дії оцінюється на основі економічних показників, які відображають прямий вплив інвестицій на фінансові результати підприємства (табл. 2).

Аналіз динаміки основних економічної ефективності інвестиційної діяльності виявив неоднорідні тенденції, що відображають вплив як внутрішніх, так і зовнішніх факторів чинників. Так, валова додана вартість галузі продемонструвала коливання. Попри це, у 2023 році спостерігається зростання коефіцієнта оборотності капітальних інвестицій на 27,67% порівняно з 2019 роком, що свідчить про ефективніше використання капіталу. Однак, показник прибутковості інвестицій та рентабельності операційної діяльності зазнав значного зниження у 2023 році, що може бути пов'язано з негативним впливом воєнних дій та ускладненням логістичних ланцюгів [17]. Загалом, галузь демонструє здатність до адаптації та оптимізації використання ресурсів, але залишається вразливою до зовнішніх шоків.

Висновок та перспектива подальших досліджень. Підприємства аграрної сфери України демонструють активну інвестиційну діяльність, спрямовану на модернізацію виробництва та розширення експортного потенціалу. Однак, воєнні дії суттєво скоригували інвестиційні можливості підприємств, спричинивши скорочення виробничого потенціалу та зниження інвестиційної активності. Оцінка ефективності інвестиційної діяльності виявила неоднорідні тенденції, зокрема зростання коефіцієнта оборотності капітальних інвестицій та зниження прибутковості інвестицій і рентабельності операційної діяльності. У майбутньому, для відновлення зруйнованої інфраструктури та забезпечення подальшого розвитку агробізнесу, потреба в інвестиційних ресурсах суттєво зросте. Збереження та підвищення інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств є ключовим фактором для залучення необхідних інвестицій та забезпечення їх сталого розвитку.

Література

1. Harbar Zh. and Maiborodiuk K. Investment support of innovative development of agricultural in Ukraine. *Investments: practice and experience*. 2021. 12. P. 18–22. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.12.18>.
2. Medvid V., Ustik T., Lyshenko M., Kovbasa O. Criteria Measurement and Evaluation System of Functioning Efficiency of Ukraine's Regional Landscape. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*. 2018. Issue IX (38). URL: <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=809435> (дата звернення 21.01.2025 р.)
3. Бондаренко В. М. Тенденції розвитку аграрного сектору економіки України в контексті розвитку цифрової маркетингової діяльності. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. № 59. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-163>.
4. Галько Л. Інвестиційна діяльність підприємства: стратегія і тактика управління. *Економіка та суспільство*. 2021. 31. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-63>.
5. Гарбар Ж. В., Майбородюк К. С. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. 12. С. 18–22. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.12.18>.
6. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 24.01.2025).
7. Добрунік Т., Кузнецова О. Проблеми і напрямки розвитку аграрного сектору України в умовах економічної нестабільності. *Економіка та суспільство*. 2022. № 42. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-25>.
8. Дугієнко Н. О., Лева В. Е. Сучасні тенденції розвитку аграрного сектору України. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 25. С. 99–107.
9. Касич А. О. Нові підходи до методики аналізу інвестиційної діяльності. *Ефективна економіка*. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=495> (дата звернення: 29.01.2025).
10. Кривов'язюк І. В. Інвестиційна діяльність підприємства: сутність, методика аналізу та шляхи підвищення її ефективності. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки*. 2018. Вип. 31. С. 83–90. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2018_31_19 (дата звернення: 23.01.2025).
11. Макалюк І., Кашпуренко Т., Баранніков М. Становище підприємств аграрного сектору України в умовах війни: фінансово-інвестиційні аспекти. *Економіка та суспільство*. 2023. № 49. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-7>.
12. Мамчур В. Тенденції та перспективи розвитку аграрного підприємництва в Україні. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2021. Вип. 1 (24). С. 45–53. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2021/21mvaovu.pdf> (дата звернення: 21.01.2025).
13. Матрос О. М. Аналіз інвестиційної діяльності підприємств: теорія та методологія: автореферат дис. на здобуття наук. ступеня к. екон. наук. К., 2021. 22с.
14. Статистика зовнішнього сектору. *Національний Банк України: офіційний вебсайт*. 2023. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external#5> (дата звернення: 21.01.2025).
15. Ольвінська Ю. О., Березорудський А. М. Статистичний аналіз інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання в Україні. *Ефективна економіка*. 2021. № 8. <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.8.89>.
16. Портал USAV Український клуб аграрного бізнесу. URL: <https://goo.gl/C6hU5A> (дата звернення 26.01.2025).
17. Райтер Н., Мацьків Г. Аналіз інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств. *Аграрна Економіка*. 2024. Т. 17, № 2. С. 73–84. <https://doi.org/10.31734/agrarecon2024.02.073>.
18. Рубан В. В. Теоретичні основи визначення ефективності інвестиційної діяльності підприємств. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2016. 17. С. 84–87.
19. Стахурська С. А., Ткачук С. В., Якимчук Т. В., Стахурський В. О. Комплексний аналіз інвестиційної діяльності виробничих підприємств як основа для прийняття обґрунтованих господарських рішень. *Формування ринкових відносин в Україні: збірник наукових праць*. 2022. № 1 (248). С. 40–47. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/items/8a71fab2-211c-41d9-b189-a66a423a09c2> (дата звернення: 27.01.2025).
20. Ткаченко С. Є. Аналіз інвестиційної діяльності в аграрному секторі України, визначення факторів та шляхів її активізації. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 23. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-23-3>.

References

1. Harbar Zh., & Maiborodiuk, K. (2021). Investment support of innovative development of agricultural in Ukraine. *Investments: practice and experience*, 12, 18–22. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.12.18>.
2. Medvid, V., Ustik, T., Lyshenko, M., & Kovbasa, O. (2018). Criteria Measurement and Evaluation System of Functioning Efficiency of Ukraine's Regional Landscape. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*, Issue IX (38). <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=809435>.
3. Bondarenko, V. M. (2024). Tendentsii rozvytku ahrarnoho sektoru ekonomiky Ukrainy v konteksti rozvytku tsyfrovoyi marketynhovoї diialnosti [Trends in the development of the agricultural sector of Ukraine's economy in the context of the development of digital marketing activities]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 59. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-163> [in Ukrainian].
4. Halko, L. (2021). Investytsiina diialnist pidpriemstva: stratehiia i taktyka upravlinnia [Investment activity of the enterprise: strategy and tactics of management]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 31. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-63> [in Ukrainian].

5. Harbar, Zh. V., & Maiborodiuk, K. S. (2021). Investytsiine zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku silskohospodarskykh pidprijemstv Ukrainy [Investment support for innovative development of agricultural enterprises in Ukraine]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, 12, 18–22. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.12.18> [in Ukrainian].
6. *Derzhavna sluzhba statystryky Ukrainy — State Statistics Service of Ukraine*. <https://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].
7. Dobrunik, T., & Kuznetsova, O. (2022). Problemy i napriamky rozvytku ahrarnoho sektoru Ukrainy v umovakh ekonomichnoi nestabilnosti [Problems and directions of development of the agricultural sector of Ukraine in conditions of economic instability]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 42. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-25> [in Ukrainian].
8. Dugiienko, N. O., & Lieva, V. E. (2018). Suchasni tendentsii rozvytku ahrarnoho sektoru Ukrainy [Modern trends in the development of the agricultural sector of Ukraine]. *Infrastruktura rynku*, 25, 99–107 [in Ukrainian].
9. Kasych, A. O. (n.d.). Novi pidkhody do metodyky analizu investytsiinoi diialnosti [New approaches to the methodology of investment activity analysis]. *Efektivna ekonomika*. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=495> [in Ukrainian].
10. Kryvoviazuiuk, I. V. (2018). Investytsiina diialnist pidprijemstva: sutnist, metodyka analizu ta shliakhy pidvyshchennia yii efektyvnosti [Investment activity of the enterprise: essence, analysis methodology and ways to improve its efficiency]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnogo universytetu. Ser.: Ekonomichni nauky*, 31, 83–90. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2018_31_19 [in Ukrainian].
11. Makaliuk, I., Kashpurenko, T., & Barannikov, M. (2023). Stanovyshche pidprijemstv ahrarnoho sektoru Ukrainy v umovakh viiny: finansovo-investytsiini aspekty [The situation of agricultural sector enterprises in Ukraine in the context of war: financial and investment aspects]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 49. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-7> [in Ukrainian].
12. Mamchur, V. (2021). Tendentsii ta perspektyvy rozvytku ahrarnoho pidprijemnytstva v Ukraini [Trends and prospects of agricultural entrepreneurship development in Ukraine]. *Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava*, 1(24), 45–53. <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2021/21mvapvu.pdf> [in Ukrainian].
13. Matros, O. M. (2021). *Analiz investytsiinoi diialnosti pidprijemstv: teoriia ta metodolohiia* [Analysis of investment activity of enterprises: theory and methodology] (Extended abstract of candidate's thesis). Kyiv [in Ukrainian].
14. *Statystryka zovnishnoho sektoru* [External sector statistics]. (2023). Natsionalnyi Bank Ukrainy — *National Bank of Ukraine*. <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external#5> [in Ukrainian].
15. Olvinska, Yu. O., & Berezorudskyi, A. M. (2021). Statystrychnyi analiz investytsiinoi diialnosti subiektiv hospodaruvannia v Ukraini [Statistical analysis of investment activity of business entities in Ukraine]. *Efektivna ekonomika*, 8. <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.8.89> [in Ukrainian].
16. *Portal UCAB Ukrainskyi klub ahrarnoho biznesu — UCAB Portal Ukrainian Agricultural Business Club*. URL: <https://goo.gl/C6hU5A> [in Ukrainian].
17. Reiter, N., & Matskiv, H. (2024). Analiz investytsiinoi diialnosti silskohospodarskykh pidprijemstv [Analysis of investment activity of agricultural enterprises]. *Ahrarna ekonomika*, 17(2), 73–84. <https://doi.org/10.31734/agrarecon2024.02.073> [in Ukrainian].
18. Ruban, V. V. (2016). Teoretychni osnovy vyznachennia efektyvnosti investytsiinoi diialnosti pidprijemstv [Theoretical bases of determining the efficiency of investment activity of enterprises]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii: Ekonomika i menedzhment*, 17, 84–87 [in Ukrainian].
19. Stakhurska, S. A., Tkachuk, S. V., Yakymchuk, T. V., & Stakhurskyi, V. O. (2022). Kompleksnyi analiz investytsiinoi diialnosti vyrobnychkykh pidprijemstv yak osnova dlia pryiniattia obgruntovanykh hospodarskykh rishen [Comprehensive analysis of investment activity of industrial enterprises as a basis for making informed business decisions]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini: zbirnyk naukovykh prats*, 1(248), 40–47. <https://dspace.nuft.edu.ua/items/8a71fab2-211c-41d9-b189-a66a423a09c2> [in Ukrainian].
20. Tkachenko, S. Ye. (2021). Analiz investytsiinoi diialnosti v ahrarnomu sektori Ukrainy, vyznachennia faktoriv ta shliakhiv yii aktyvizatsii [Analysis of investment activity in the agricultural sector of Ukraine, identification of factors and ways to activate it]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 23. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-23-3> [in Ukrainian].